

การสำรวจความคิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์
สำหรับทันตแพทยศาสตรบัณฑิตใหม่

นาง เจนจิรา ธีระวัฒน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสุขภาพ หลักสูตรการพัฒนาสุขภาพ

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974 - 03 - 0661 - 6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SURVEY OF OPINIONS ON COMPETENCIES STANDARDS
IN DENTISTRY FOR NEW DENTAL GRADUATES

Mrs. Janejira Thirawat

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Health Development

Health Development Program

Faculty of Medicine

Chulalongkorn University

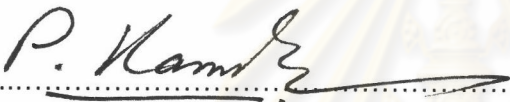
Academic Year 2001

ISBN 974 – 03 – 0661 – 6

Title : Survey of Opinions on Competencies Standards in Dentistry for
New Dental Graduates
By : Janejira Thirawat, D.D.S., M.Sc.D.
Field of Study : Health Development
Thesis Advisor : Associate Professor Kitpramuk Tantayaporn, M.D., M.Ed., FACOG.
Thesis Co-advisor : Associate Professor Parnupong Wongthai, D.D.S., M.S.

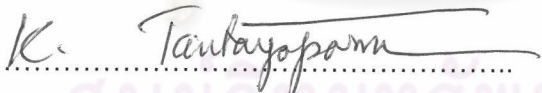

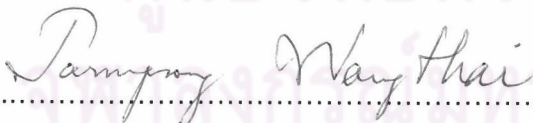
Accepted by Faculty of Medicine, Chulalongkorn University in partial fulfillment of the requirement for Master's Degree

.....
Dean of Faculty of Medicine
(Professor Pirom Kamol-ratanakul, M.D., M.Sc.)

Thesis Committee :

.....
Chairman
(Professor Chalerm Varavithya, M.D., M.Ed.)

.....
Thesis Advisor
(Associate Professor Kitpramuk Tantayaporn, M.D., M.Ed., FACOG.)

.....
Thesis Co-advisor
(Associate Professor Parnupong Wongthai, D.D.S., M.S.)

.....
Member
(Associate Professor Dr. Waraporn Eoaskoon, B.A., M.P.A., M.Ed., Ph.D.)

เนจจิรา ธีระวัฒน์ : การสำรวจความคิดเห็นต่อมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์
สำหรับทันตแพทยศาสตร์บัณฑิตใหม่

(SURVEY OF OPINIONS ON COMPETENCIES STANDARDS IN DENTISTRY FOR NEW
DENTAL GRADUATES) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.นพ.กิจประมุข ตันตยาภรณ์,

พ.บ., M.Ed., FACOG., อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ.ทพ.ภาณุพงศ์ วงศ์ไทย, ทบ. MS. 389 หน้า.

ISBN 974-03-0661-6

วัตถุประสงค์ : สำรวจความคิดเห็นของอาจารย์ภาควิชาคลินิก และทันตแพทย์ทั่วไปเกี่ยวกับ
มาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพทันตแพทยศาสตร์สำหรับทันตแพทย์บัณฑิตใหม่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบการวิจัย : การศึกษาเชิงพรรณนาระยะสั้น

ประชากรที่ทำการศึกษา : อาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 ภาค
วิชาคลินิกทั้งหมดจำนวน 101 คน และทันตแพทย์ทั่วไปที่ประกอบวิชาชีพในประเทศไทยทั้งส่วนราชการและ/
หรือเอกชน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง 276 คน

วิธีการ : พัฒนาแบบสอบถามโดยปรับปรุงและแปลประโยคแสดงสมรรถนะวิชาชีพทางคลินิก
จากมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพของคณะทันตแพทยศาสตร์ 3 แห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา แบบสอบถาม
ประกอบด้วยประโยคแสดงมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ 115 ข้อแบ่งออกเป็น 15 หมวด แต่ละประโยค
ประกอบด้วยคำถามปลายปิดแบบไลเคิร์ตสเกล 5 สเกลและคำถามปลายเปิด ส่วนท้ายของแบบสอบถามมี
คำถามปลายเปิดสำหรับแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แบบสอบถามผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิทางทันตแพทยศาสตร์จำนวน 8 ท่าน และผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ ผลการ
ทดสอบพบว่ามีค่า cronbach alpha เท่ากับ 0.9745 การวัดผลกระททำครั้งเดียวในแต่ละกลุ่ม นำข้อมูลที่ได้
มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษา : อัตราการตอบกลับของอาจารย์คณะทันตแพทยศาสตร์ และทันตแพทย์ทั่วไปมี
ค่าเท่ากับ 85% และ 53.3% ตามลำดับ ค่าเฉลี่ย $\pm$ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นต่อประโยคมาตรฐาน
สมรรถนะวิชาชีพมีค่าระหว่าง 2.61 ± 1.09 ถึง 5.00 ± 0.00 โดยอาจารย์ และ 2.61 ± 1.10 ถึง $4.93 \pm$
 0.32 โดยทันตแพทย์ทั่วไป อัตราส่วนของประโยคมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพที่ได้รับการเห็นด้วยมากที่สุด :
เห็นด้วยมาก : เห็นด้วยปานกลางเท่ากับ 47(40.87%):57(49.57%):11(9.56%) โดยอาจารย์ และ 47
(40.87%):63(54.78%):5(4.35%) โดยทันตแพทย์ทั่วไป ทั้งสองกลุ่มแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียว
กัน ยกเว้นหมวดการรักษาระบบบดเคี้ยว การจัดฟันและการมีส่วนร่วมในชุมชน อาจารย์และทันตแพทย์ทั่ว
ไปให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพที่ไม่ปรากฏในแบบสอบถาม รวมทั้งคำแนะนำใน
การปรับปรุงหลักสูตร

ภาควิชา ..... การพัฒนาสุขภาพ .....

ลายมือชื่อนิสิต..... เนจจิรา ธีระวัฒน์ .....

สาขาวิชา ..... การพัฒนาสุขภาพ .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... [ลายมือ] .....

ปีการศึกษา ..... 2544 .....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... [ลายมือ] .....

##4275378030 : MAJOR HEALTH PROFESSION EDUCATION

KEYWORD: DENTAL EDUCATION/COMPETENCIES STANDARDS/NEW DENTAL GRADUATES
 JANEJIRA THIRAWAT : SURVEY OF OPINIONS ON COMPETENCIES STANDARDS IN
 DENTISTRY FOR NEW DENTAL GRADUATES.
 THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR KITPRAMUK TANTAYAPORN,M.D.,
 M.Ed., FACOG., THESIS CO-ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR PARNUPONG
 WONGTHAI, D.D.S., MS. 389 pp. ISBN 974-03-0661-6

Objective : To assess the opinions of full-time Faculty staffs in clinical departments and dental practitioners on competencies standard in Dentistry for new dental graduates of Chulalongkorn University

Research Design : Cross-sectional descriptive study

Subjects : all 101 full-time Faculty staffs in 10 clinical departments of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University and 276 random sample of dental practitioners currently practiced both in government and/or in private sectors in Thailand.

Methods : Competency statements of clinical competencies from competency standards of 3 dental schools in the United states of America were adapted and translated to form a questionnaire. The questionnaire consisted 115 statements grouped into 15 major competencies. For each item, a response was requested on a Likert-like 5 point scale and open-ended opinions. Space was also provided at the end of the questionnaire for further comments. The validity of the scale was review by eight experts in Dentistry. The reliability of the scale was evaluated using its internal consistency as an indicator. The cronbach coefficient was 0.9745. The measurement was performed once in each group. The obtained data were analyzed using descriptive statistics

Result : The response rates of Dental Faculty staffs and dental practitioners were 85% and 53.3% respectively. The mean $\pm$ SD for 115 competency items ranged from 2.61 ± 1.09 to 5.0 ± 0.00 for Faculty staffs and 2.61 ± 1.10 to 4.93 ± 0.32 for dental practitioners. The competency items rated as mostly agreed : agreed : moderately agreed were 47(40.87%):57(49.57%):11(9.56%) by Faculty staffs and 47(40.87%):63(54.78%):5(4.35%) by general practitioners. There were relative agreement between both groups except 3 major competencies : occlusal therapy, orthodontic therapy and community involvement. Open ended opinions reveled various perspective towards the statements. Concerns for other standard competencies not provided in the questionnaire and recommendation for curriculum improvement were also given.

Department ..... Health Development.....

Field of study .. Health Development.....

Academic year ..... 2001.....

Student's signature ..... *J. Thirawat* .....

Advisor's signature ..... *K. Tantayaporn* .....

Co-advisor's signature ..... *Parnupong Wongthai* .....

CONTENTS

	Page
ABSTRACT (THAI).....	iv
ABSTRACT (ENGLISH).....	v
ACKNOWLEDGEMENT.....	vi
CONTENTS	vii
LIST OF TABLE	xi
LIST OF FIGURE.....	xiv
CHAPTER	
1. BACKGROUND AND RATIONALE.....	1
2. REVIEW OF LITERATURE	6
2.1 The Curriculum of the Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University.....	6
2.2 The Formative Evaluation.....	19
2.3 Concerns with the Traditional Discipline-based Curriculum.....	20
2.4 External Factors as the Sources of Stimulus to Evaluate and Reform the Curriculum	23
2.5 Broad Changes in Educational Thought	25
2.6 The Competency-based Curriculum	28
2.7 Competency-based Curriculum Development in the Western Countries	38
2.8 Surveys of Opinions towards Dental Competencies	39
2.9 The Present Study.....	45

3. RESEARCH METHODOLOGY	46
3.1 Research Question	46
3.2 Research Objective	46
3.3 Conceptual Framework	47
3.4 Operational Definitions	47
3.5 Research Design	48
3.6 Population and sample	51
3.7 Measurement	53
3.8 Data Collection	65
3.9 Data Processing	69
3.10 Data Analyses	71
4. RESULTS	84
4.1 Baseline Data	86
4.2 Result of the Opinions of the Faculty Staffs and the Dental Practitioners towards the Competency Standards for New Dental Graduates	95
4.2.1 Examination of the Patients	105
4.2.2 Diagnosis	111
4.2.3 Treatment Planning	116
4.2.4 Prevention of Disease and Maintenance of Health	121
4.2.5 Emergency Situations	125
4.2.6 Control of Pain and Anxiety	130
4.2.7 Surgical Therapy	134
4.2.8 Periodontal Therapy	138
4.2.9 Endodontic Therapy	141
4.2.10 Occlusal Therapy	146

4.2.11	Orthodontic Therapy.....	151
4.2.12	Oral Mucosal Therapy	155
4.2.13	Restorative Therapy	157
4.2.14	Replacement of the Teeth	163
4.2.15	Community Involvement	169
4.3	Result of the Open-ended that was provided for Further Opinions	173
5.	DISCUSSION	181
5.1	Introduction	181
5.2	Discussion of the Research Methodology.....	182
5.3	Discussion of the Questionnaire Design	185
5.4	Discussion of the Results.....	186
5.5	General Discussion	225
5.6	Working Steps towards Curriculum Improvement	229
5.7	Summary.....	250
5.8	Suggested Further Investigation	252
	REFERENCES	253
	APPENDICES	
	APPENDIX A : The Competency Statements of Dental School University of Minnesota	263
	APPENDIX B : The Competenc Statements of Baylor College of Dentistry	272
	APPENDIX C : The Competency Statements of the University of Texas-Houston Dental Branch	280

APPENDIX D : The Proposed Questionnaire for Validity Testing and List of Content Experts who Evaluated the Initial Items	288
APPENDIX E : Lists of Improvement After Validity and Reliability Testing and Lists of the Development samples	309
APPENDIX F : The Questionnaire for Dental Practitioners	317
APPENDIX G : Open - Ended Opinions of Faculty Staffs and Dental Practitioners	336
VITAE	381

ศูนย์วิทยุทันตวิทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIST OF TABLES

Table	Page
2.1 The First Undergraduate Curriculum of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University (1940).....	8
2.2 The Second Undergraduate Curriculum of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University (1957).....	9
2.3 The Third Undergraduate Curriculum of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University (1969).....	10
2.4 The Fourth Undergraduate Curriculum of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University (1972).....	14
2.5 The Fifth Undergraduate Curriculum of Faculty of Dentistry, Chulalongkorn University (1986).....	17
3.1 The domains, major competencies and departments being assessed	50
3.2 Organization of the competencies standards of Baylor College of Dentistry, School of Dentistry, University of Minnesota and The University of Texas-Houston Branch.....	54
3.3 Comparison of "equivalent" competencies items from 3 American Universities items in the first proposal and items in the questionnaire	57
3.4 Types of data and programs used for entering and analyzing the data.....	70
3.5 Results of content validity testing of the questionnaire	72
3.6 Results of reliability testing of the Questionnaire	78

3.7	Summary of statistical methods used in this study.....	83
4.1	Number of questionnaires distributed and the number and percentage of the respondents according to the departments.....	85
4.2	Demographic data of the Faculty staff and the dental practitioners	87
4.3	Educational experiences of the Faculty staffs and the dental practitioners	89
4.4	Summary of the higher degree obtained and the countries where the degree had been launched of the Faculty staffs and the dental practitioners	91
4.5	Working Status of the Faculty Staffs	92
4.6	Working Status of The Dental Practitioners	94
4.7	Frequency and Percentage of Competency Statements being rated as Mostly Agreed, Agreed and Moderately Agreed.....	96
4.8	Mean ratings of opinions for Competency Statements ; ranked by Faculty staffs opinions in each major competency	97
4.9	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Examination of the patients	106
4.10	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Diagnosis	113
4.11	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Treatment planning	118
4.12	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Prevention of diseases and maintenance of health	123

4.13	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Emergency situations	127
4.14	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Control of Pain and Anxiety	131
4.15	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Surgical Therapy	136
4.16	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Periodontal Therapy	140
4.17	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Endodontic Therapy	144
4.18	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Occlusal Therapy	148
4.19	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Orthodontic Therapy	153
4.20	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Oral Mucosal Therapy	156
4.21	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Restorative Therapy	159
4.22	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Prosthodontic Therapy	164
4.23	Frequency and Mean $\pm$ SD of the rating scale given to the statements in major competency : Community Involvement	171

LIST OF FIGURES

Figure		Page
2.1	Competency-based system for courses	35
2.2	Competency-based system for curricular	36
2.3	Competency-based system for education programs.....	37

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย